

Základná charakteristika základných zásad trestného konania
Basic characteristic of the general principles of criminal procedure

JUDr. Dávid Kaščák

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, Ústav verejného práva
Hlavný štátny radca sekcie trestného práva, Ministerstvo spravodlivosti
Slovenskej republiky

Anotácia

Príspevok sa venuje základnej charakteristike základných zásad trestného konania. V príspevku sa vymedzuje pojem, význam a systém základných zásad trestného konania ako aj základné zásady trestného konania z ústavnoprávneho pohľadu.

Annotation

The contribution deals with the basic characteristic of the general principles of criminal procedure. The contribution defines the definition, meaning and the system of the general principles of criminal procedure as well as the general principles of criminal procedure from the constitutional perspective.

Kľúčové slová

základné zásady trestného konania, trestné konanie

Key words

general principles of criminal procedure, criminal proceedings

Úvod

Účel, cieľ, zmysel a podstatu trestného konania, sa dá naplniť a dosiahnuť len, ak budú podriadené vyššie postaveným pravidlám, normám, princípom, čiže určitým zásadám, ktoré je nevyhnutné uplatňovať naprieč trestným konaním, pričom iné, ostatné trestnoprávne ustanovenia ich budú rešpektovať a budú s nimi v zhode a harmónii. Zásady o ktorých je reč sú v slovenskom trestnom práve nazývané ako základné zásady trestného konania. Rozumejú sa nimi základné oporné body a pramene trestného konania a súčasne trestného práva procesného, ktorých bezchybné vyjadrenie je zásadným zreteľom a prvkom pri vyhotovení, zmene, odsúhlasení, akceptovaní a uplatnení Trestného poriadku.^[1]

Základné zásady sú podkladom pre ktorékoľvek právne odvetvie, v ktorom má svoj pôvod aj ich východisková relevantnosť, pravdaže vzťah základných zásad trestného konania k iným právnym odvetviam, ako aj ich použitie bude zbytočné, ak na ochranu práv a právom chránených záujmov budú postačovať prostriedky iného než trestnoprávneho odvetvia. Základné zásady trestného konania stelesňujú akýsi fundament trestného práva procesného a v rámci neho napomáhajú k naplneniu jeho funkcie. Dôležité je v dostatočnej miere rešpektovať základné zásady trestného konania, pretože svojím charakterom stanovujú hranice jednotlivých trestnoprávných funkcií, pričom ich rešpektovanie je významné aj z dôvodu účinného právneho pôsobenia vo vnútri spoločnosti a jej regulácie.^[2]

„V súlade s teóriou práva možno o základných zásadách práva hovoriť ako o základných prvkoch právneho systému. Existujúci právny systém štátu je súhrn platných právnych noriem a ich väzieb. Primárnou funkciou základných zásad v právnom systéme je vymedzovať určitý rámec, v ktorom prebieha fungovanie celého systému právnych noriem. Rovnako to platí aj pre základné zásady trestného konania, ktoré určujú fungovanie celého systému trestného práva procesného a celého trestného konania.“^[3]

Základné zásady trestného konania tvoria vcelku komplikovaný, avšak kompletne celistvý hierarchický systém o ktorom je možné povedať, že prispieva k ich pochopeniu a následnému uplatneniu. Isteže nastávajú prípady, kedy v praxi dochádza k ich nesprávnemu porozumeniu a aplikácii, v dôsledku čoho dôjde k porušeniu, nerešpektovaniu alebo iba čiastočnému uplatneniu základných zásad trestného konania, čo je zapríčinené či už z nedbanlivosti alebo úmyselne.

Pojem, význam a systém základných zásad trestného konania

Základné zásady trestného konania je možné charakterizovať z viacerých rôznych pohľadov. V úplnej všeobecnosti o nich možno povedať, že sú to kľúčové trestnoprávne propozície, ktoré sú v dôsledku svojej povahy základom a taktiež podstatou celého trestného konania, na nich je vybudovaná organizácia trestného konania a úprava činnosti orgánov figurujúcich v trestnom konaní. Postavenie základných zásad trestného konania má svoj pôvod priamo v zákone, konkrétne v Trestnom poriadku a aj v Ústave Slovenskej republiky. Niektoré dokonca vynikajú svojou dôležitosťou natoľko, že boli zakotvené v najdôležitejších medzinárodných a európskych aktoch. Dôležitosť základných základ trestného konania odráža aj fakt, že sú ustanovené hneď v úvode Trestného poriadku v § 2 ods. 1 až ods. 21.

Základné zásady trestného konania sú určité vedúce právne idey, sú nosným pilierom, na ktorom je vybudované, je pravdou, že nie v identickej miere celé trestné právo procesné, právne inštitúty a tiež štádia trestného konania, pretože sú v trestnom konaní neustále prítomné. Niektoré zásady sú ustanovené viditeľným, výslovným spôsobom v zákone a niektoré sú ustanovené takpovediac mlčky, čiže sú skryté alebo vyplývajú z iných ustanovení zákona.^[4]

Existuje viacero definícií základných zásad trestného konania. Ako príklad by som uviedol tri staršie definície základných zásad trestného konania, ktoré citovaní autori uviedli v odborných učebných textoch už pred 20 rokmi. Avšak treba podotknúť, že sú to síce staršie definície ale sú o to výstižnejšie napísané.

„Základné zásady trestného konania sú pravidelne charakterizované ako vedúce právne idey, ktoré sú v dôsledku svojej povahy základom, na ktorom je vybudovaná organizácia trestného konania a úprava činnosti jeho orgánov.“^[5]

„Základné zásady trestného práva procesného možno definovať ako, spravidla v trestnom poriadku výslovne či mlčky vyjadrené, predovšetkým ústavne podmienené východiská tvorby, interpretácie a aplikácie systému trestnoprávných procesných noriem.“^[6]

„Základné zásady predstavujú rozhodujúce právne postuláty, ktorým toto významné postavenie vyplýva zo zákona. Predstavujú základ, na ktorom je vybudované trestné konanie, jeho organizácia, metódy a formy činnosti orgánov činných v trestnom konaní. Podľa základných zásad možno usudzovať na podstatu trestného konania, pretože všetky právne inštitúty ako i štádia trestného konania zo základných zásad tou či onou mierou vychádzajú.“^[7]

Myslím si, že v týchto troch definíciách nájdeme všetko potrebné na všeobecné pochopenie zmyslu základných zásad trestného konania. Pre potreby odborného článku bude ale smerodajnou novšia definícia, a to definícia uvedená v učebnici trestného práva procesného od autorov Ivor, Polák a Záhora.

„Základnými zásadami trestného konania sú tie vedúce právne idey, ktorým toto postavenie priznáva zákon. Na nich je vybudovaný celý trestný proces, celá organizácia trestného konania, rozdelenie funkcií v trestnom konaní, teda aj všetky systémové a štrukturálne trestnoprocesné vzťahy.“^[8]

Okrem uvedeného základnej zásady trestného konania zaručujú ochranu práv a oprávnených záujmov fyzických a právnických osôb, záujmy spoločnosti a ústavného zriadenia Slovenskej republiky. Charakterovo odrážajú stupeň demokracie v trestnoprávnej oblasti ku ktorému sa dospelo v danom štáte. Taktiež sa považujú za tzv. dušu trestného konania, určujú rámec a limity v ktorých trestné konanie prebieha, ďalej harmonicky zladujú a ovládajú normy trestného práva procesného. Zároveň systémovo aj štrukturálne zabezpečujú funkčnosť, efektívnosť a hospodárnosť trestného procesu. Niektoré zo základných zásad trestného konania sa uplatňujú v rámci celého trestného konania a niektoré sú typické len pre niektorú časť trestného konania. Základné zásady trestného konania sa navzájom prelínajú, súvisia spolu, dopĺňajú sa a vytvárajú tak ucelený systém, ktorým sa zabezpečuje fungovanie trestného konania. Preto v prípade porušenia niektorej zo základných zásad trestného konania alebo jej uplatnenia len čiastkovo môže nastať situácia, že sa poruší iná, ďalšia zásada trestného konania.^[9]

Môžem konštatovať, že je podstatné pochopiť, že bez poznania základných zásad trestného konania nejde porozumieť ani zmyslu trestného konania, významu všetkých inštitúcií ako aj štádií trestného konania, a v neposlednom rade nie je možné dobre porozumieť ustanoveniam trestného poriadku a následne ich použiť v praxi správne. Zásadný význam základných zásad trestného konania je premietnutý do práce všetkých orgánov činných v trestnom konaní, pretože majú povinnosť ich poznať a zároveň ich vedieť aplikovať tak aby bol naplnený cieľ trestného konania.

„Cieľ trestného konania, zjednodušene povedané – náležite zistiť trestný čin a spravodlivo potrestať páchatel'a – môže byť dosiahnutý len vtedy, ak trestné konanie bude vykonávané v súlade so základnými zásadami trestného konania.“[\[10\]](#)

Význam základných zásad trestného konania sa sústreďuje v ich funkcii, pretože plnia svoju úlohu smerom k vzťahujúcemu sa právnemu odvetviu. Význam jednotlivých zásad trestného konania tkvie v samotnom individuálnom účele konkrétnej zásady. Je nevyhnutné, aby základné zásady zabezpečovali naplnenie účelu trestného konania prostredníctvom tvorby príslušných trestnoprávných noriem a ich následnou interpretáciou a realizáciou.[\[11\]](#)

Medzi základné významy resp. funkcie základných zásad trestného konania – rozumejú sa tým najdôležitejšie úlohy, ktoré základné zásady plnia, sa zaraďujú:

- Poznávací význam – spočíva v porozumení účelu, významu a podstaty základných zásad trestného konania, čiže vo všeobecnosti ich zmyslu, čoho odôvodnením je skutočnosť, že bez ich pochopenia nie je možné porozumieť ani ustanoveniam Trestného poriadku na základe čoho ich nie je možné ani správne uplatňovať v praxi. V zmysle správneho uplatnenia a charakteru základných zásad trestného konania je možné domnievať sa aj o charaktere trestného procesu;
- Normotvorný význam/Zákonodarný význam – je významný pri zmene alebo vzniku ďalších, nových trestnoprávných noriem, pretože tie musia rešpektovať a byť v súlade so základnými zásadami trestného konania. Potreba zmeny a vzniku trestnoprávných noriem prirodzene odzrkadľuje určitý prelom týkajúci sa ľudskej spoločnosti na ktorú majú dopad zmeny v sociálnej sfére ako aj činitele, ktoré pôsobia na kriminalitu. Zákonodarca má povinnosť pri právnej tvorbe striktné vychádzať zo základných zásad trestného konania a nezavádzať kolidujúce normy, ktoré by boli v rozpore so základnými zásadami trestného konania a samozrejme aj s ostatnými normami;
- Interpretačný a aplikačný význam – spočíva vo východiskovom smerovaní výkladu a realizácii zákona v trestnom konaní orgánmi činnými v trestnom konaní a takisto súdmi. Analyticky možno konštatovať, že tento význam základných zásad trestného konania je azda najvýznamnejší, pretože prostredníctvom základných zásad trestného konania vykonávajú orgány činné v trestnom konaní a tiež súdy interpretáciu a aplikáciu jednotlivých ustanovení Trestného poriadku, na základe čoho je zaistená jednotnosť interpretácie a aplikácie v trestnoprávnej praxi. Dokonca, ak dôjde k rozporu pri výklade ustanovení Trestného poriadku resp. k určitej nejasnosti, je nevyhnutné postupovať v súlade so základnými zásadami trestného konania;[\[12\]](#)

- Trestno-politický význam – zmysel má v súvislosti s formovaním právneho vedomia v spoločnosti, keďže prostredníctvom poznatku a pochopenia základných zásad trestného konania dochádza k spoznaniu účelu, významu a podstaty trestného konania a tým aj k postupnému stupňovaniu právneho vedomia ľudí. Vnútrotná akceptácia trestnoprávných zásad v spoločnosti pôsobí zároveň aj ako prevencia kriminality;
- Kontrolný význam – základné zásady trestného konania sú podkladom pre opravné konanie. Pomocou opravného konania dochádza k zisťovaniu porušenia samotných ustanovení Trestného poriadku ako aj jednotlivých základných zásad trestného konania;
- Vnútrotný význam – znamená, že základné zásady trestného konania sa uplatňujú predovšetkým pri činnosti orgánov činných v trestnom konaní a samozrejme súdov. Výslovné vyjadrenie základných zásad trestného konania v Trestnom poriadku nasvedčuje skutočnosti, že slúžia najmä k realizácii vnútornej funkcie;
- Vonkajší význam – sústreďuje sa pri uplatnení základných zásad trestného konania mimo rámca Trestného poriadku, typickým príkladom je trestno-politický význam základných zásad trestného konania.

O základných zásadách trestného konania možno jednoznačne povedať, že tvoria určitý systém, ktorý tvorí jednotný a súdržný celok. Je zřejmé, že v každom štádiu trestného konania sa jednotlivé zásady trestného konania uplatňujú v súlade s ich účelom rozdielne, ale zároveň sa podporujú, dopĺňajú a prelínajú, čiže sú vzájomne späté, čoho výsledkom môže byť, že v prípade čiastkového uplatnenia alebo porušenia niektorej zo základných zásad trestného konania sa môže porušiť iná, ďalšia zásada trestného konania.

V zmysle systematizácie sa základné zásady zaraďujú do týchto skupín:

a) Všeobecné zásady uplatňované v rámci celého trestného konania:

- zásada stíhania len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom,
- zásada primeranosti a zdržanlivosti,
- zásada práva na spravodlivý proces,
- zásada rýchlosti konania,
- zásada rovnosti strán,
- zásada kontradiktórnosti konania,
- zásada zabezpečenia práva na obhajobu,
- zásada spolupráce so záujmovými združeniami občanov,
- zásada verejnosti,
- zásada súdneho rozhodovania,
- zásada práva na svoj jazyk a práva na tlmočníka a prekladateľa,

- zásada rozhodovania sudcom pre prípravné konanie,
- zásada uplatnenia práv poškodeného,

b) Zásady začatia konania:

- zásada oficiality,
- zásada legality,
- zásada oportunity,
- zásada obžalovacia,
- zásada ne bis in idem a res iudicata,

c) Zásady dokazovania:

- vyhľadávacia zásada,
- zásada bezprostrednosti,
- zásada ústnosti,
- zásada prezumpcie neviny,
- zásada voľného hodnotenia dôkazov,
- zásada zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností.

Okrem vyššie uvedeného delenia sa základné zásady trestného konania delia podľa ďalších rôznych kritérií. Ako príklad je možné spomenúť delenie z hľadiska teórie práva a teórie trestného práva procesného. V tomto prípade je možné základné zásady trestného konania zaradiť medzi všeobecné zásady, medziodvetvové zásady, ktoré siahajú mimo rámca jedného právneho odvetvia, a v neposlednom rade medzi odvetvové zásady nazývané aj ako špecifické zásady, ktoré sú charakteristické pre trestné konanie.

Ústavnoprávny pohľad na základné zásady trestného konania

Ústava Slovenskej republiky má výnimočnú náplň z pohľadu základných zásad trestného konania, nakoľko v nej nájdeme základ a prameň základných zásad trestného konania. Ústava, ako základný kameň spomedzi všetkých vnútroštátnych zákonov zohráva mimoriadne významnú úlohu pri určení ktorejkoľvek zásady trestného konania, pretože svojím spôsobom zakotvenia sa pokúša regulovať trestný proces, ktorý v zmysle svojich typických črt zasahuje do základných občianskych práv a slobôd.

Presne zásah, nedodržiavanie základných ľudských práv a porušovanie základných občianskych práv a slobôd boli pôvodcom revolučných udalostí v roku 1989. Nevyhnutná potreba ich rešpektovania vyvolala sled udalostí, ktoré sú nám známe z minulosti. Záväzok dodržiavania ľudských práv a ich

dovtedajšie vyjadrenie v súlade s medzinárodnými dokumentami v tej dobe absentovalo, preto ich nasledovné zakotvenie a ochrana nesmeli byť v žiadnom prípade zanedbané.^[13]

Na základe čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky „Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.“^[14]

V trestnoprávnej oblasti sa na vnútroštátnej úrovni ustanovili záruky dodržiavania základných ľudských práv predovšetkým v Trestnom zákone, Trestnom poriadku, v ďalších zákonoch trestnoprávnej povahy, Listine základných práv a slobôd publikovanej vo forme Ústavného zákona č. 23/1991 Zb. a v Ústave Slovenskej republiky. Ich odraz sa prostredníctvom trestného práva ustálil vo forme základných zásad trestného konania, ktoré môžeme v týchto tuzemských dokumentoch nájsť.

Čo sa týka ústavnoprávnej línie základných zásad je dôležité poznamenať, že niektoré z nich sa vzťahujú aj na iné právne odvetvia než ako na trestné právo. Dôvodom ktorý si treba uvedomiť je, že majú všeobecný charakter, ktorý splýva aj s ďalšími právnymi oblasťami. Základné zásady zakotvené v Ústave Slovenskej republiky, ktoré sa vzťahujú na trestné konanie sú nasledovné:

- trestné stíhanie len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom zakotvené v čl. 17 ods. 2, čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky,
- právo na prístup k súdu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,
- nezávislosť a nestrannosť súdu zakotvené v čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,
- právo na odopretie výpovede zakotvené v čl. 47 ods. 1, čl. 50 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky,
- právo na právnu pomoc v konaní pred súdom zakotvené v čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,
- rovnosť pred súdom zakotvené v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky,
- právo na tlmočníka zakotvené v čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky,
- neodňateľnosť zákonnému sudcovi zakotvené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,
- právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,
- právo na verejne a ústne konanie zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,
- právo súdu rozhodovať o vine a treste zakotvené v čl. 50 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,
- prezumpcia neviny zakotvené v čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,
- právo na obhajobu zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky,
- nie dvakrát v tej istej veci zakotvené v čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky,

- viazanosť súdu len Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami a zákonmi zakotvené v čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,[\[15\]](#)
- právo na spravodlivý proces.[\[16\]](#)

Trestný proces je podriadený v súvislosti s Ústavou Slovenskej republiky aj jej ďalšími ustanoveniami, ktoré treba dôkladne mať na zreteli. Významný dopad majú tri ustanovenia resp. lepšie povedané ústavné princípy vyznačujúce sa taktiež všeobecnou povahou. Perspektívne stanovujú hranice celého trestného konania, preto ich rešpektovanie a aplikácia je nevyhnutným predpokladom riadneho a zákonného vedenia trestného konania.

„1. Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá (čl. 2 ods. 3 ústavy),

2. Povinnosti možno ukladať (čl. 13 ods. 1):

a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,

b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá právo a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo

c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

3. Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel, takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ (čl. 13 ods. 4 ústavy).“[\[17\]](#)

Z vyššie uvedených skutočností logicky vyplýva, že základné zásady trestného konania sú zakotvené tak v medzinárodných zmluvách, v Ústave Slovenskej republiky a v Trestnom poriadku, pričom niektoré majú výlučnú povahu a niektoré sú vyjadrené duplicitne. Duplicitne obsiahnuté sú v spojitosti s Trestným poriadkom, avšak tie sú v komparácii s medzinárodnými zmluvami a ústavou dôkladnejšie upravené a poskytujú širšie rozmedzie práv. *„V neposlednom rade sú v Trestnom poriadku uvádzané aj také zásady, ktoré nie sú obsiahnuté ani v ústave, ani v medzinárodných dokumentoch, teda Trestný poriadok rozširuje katalóg ústavných garancií trestného konania o ďalšie zásady. Možno tak povedať, že jednotlivé dokumenty sa navzájom prelínajú a dopĺňajú a vytvárajú tak ucelený systém, ktorý zabezpečuje fungovanie trestného konania v súlade s požiadavkami demokratickej spoločnosti.“[\[18\]](#)*

Záver

Základné zásady trestného konania je možné charakterizovať z viacerých rôznych hľadísk. Vo všeobecnosti sa o nich dá povedať, že sú kľúčovými trestnoprávnymi propozíciami, ktoré sú v dôsledku svojej povahy základom a tiež podstatou celého trestného konania, pričom na nich je vybudovaná organizácia trestného konania a úprava činnosti orgánov figurujúcich v trestnom konaní.

Vychádzajúc z ustanovení Ústavy Slovenskej republiky vzťahujúcich sa na základné zásady trestného konania a uvedených faktov v článku je na mieste tvrdenie, že základné zásady trestného konania treba rešpektovať a uplatňovať rovnako vo vzťahu a v zmysle najdôležitejších medzinárodných a európskych dokumentov, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako napr. Všeobecná deklarácia ľudských práv, Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Charta základných práv Európskej únie, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu, Dohovor o právach dieťaťa, Dodatočné protokoly k Ženevským dohovorom atď. Taktiež je

neodmysliteľné ich rešpektovať a uplatňovať rovnako na základe vnútroštátnych dokumentov v ktorých sú zakotvené, ktorými sú najmä Trestný poriadok, Listina základných práv a slobôd a samozrejme Ústava Slovenskej republiky.

Zoznam použitej literatúry

ČENTĚŠ, J. a kol.: *Trestné právo procesné. Všeobecná časť*. Šamorín: Heuréka, 2016, 438 s., ISBN 978-80-8173-020-7

IVOR, J. et al.: *Optimalizácia prípravného konania trestného*. Praha: Leges, 2017, 608 s., ISBN 978-80-7502-216-5

IVOR, J., POLÁK, P., ZÁHORA, J.: *Trestné právo procesné I*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 528 s., ISBN 978-80-8168-593-4

KURILOVSKÁ, L.: *Základné zásady trestného konania. Účel a základná limitácia*. Šamorín: Heuréka, 2013, 141 s., ISBN 978-80-89122-91-2

MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P.: *Kurs trestního práva – Trestní právo procesní*. Praha: C. H. Beck, 1999, 667 s., ISBN 80-7179-216-0

NETT, A., ZEŽULOVÁ, J., VLČEK, E., DRAŠTÍK, A.: *Trestní právo procesní – (Obecná část)*. Brno: Masarykova univerzita, 2000, 380 s., ISBN 80-210-2275-2

ŠÁMAL, P.: *Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému*. Praha: Codex Bohemia, 1999, 404 s., ISBN 80-85963-89-2

URBÁNI, R.: *Princípy trestného práva a základné zásady spoločné pre vinu a trest*. In: Visegrad Journal on Human Rights, Apríl, 2015, no. 2, 193 s., ISSN 1339-7915

Právne predpisy

Ústava zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky

Poznámky pod čiarou

[\[1\]](#) ČENTĚŠ, J. a kol.: *Trestné právo procesné. Všeobecná časť*. Šamorín: Heuréka, 2016, 37 s.

[2] URBÁNI, R.: *Princípy trestného práva a základné zásady spoločné pre vinu a trest*. In: Visegrad Journal on Human Rights, Apríl, 2015, no. 2, 84 s.

[3] ČENTÉŠ, J. a kol.: *Trestné právo procesné. Všeobecná časť*. Šamorín: Heuréka, 2016, 37-38 s.

[4] IVOR, J. et al.: *Optimalizácia prípravného konania trestného*. Praha: Leges, 2017, 57 s.

[5] ŠÁMAL, P.: *Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému*. Praha: Codex Bohemia, 1999, 44 s.

[6] MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P.: *Kurs trestního práva – Trestní právo procesní*. Praha: C. H. Beck, 1999, 71 s.

[7] NETT, A., ZEŽULOVÁ, J., VLČEK, E., DRAŠTÍK, A.: *Trestní právo procesní – (Obecná část)*. Brno: Masarykova univerzita, 2000, 31 s.

[8] IVOR, J., POLÁK, P., ZÁHORA, J.: *Trestné právo procesné I*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 51 s.

[9] IVOR, J. et al.: *Optimalizácia prípravného konania trestného*. Praha: Leges, 2017, 57 s.

[10] IVOR, J. et al.: *Optimalizácia prípravného konania trestného*. Praha: Leges, 2017, 57 s.

[11] KURILOVSKÁ, L.: *Základné zásady trestného konania. Účel a základná limitácia*. Šamorín: Heuréka, 2013, 10 s.

[12] IVOR, J. et al.: *Optimalizácia prípravného konania trestného*. Praha: Leges, 2017, 57 s.

[13] IVOR, J., POLÁK, P., ZÁHORA, J.: *Trestné právo procesné I*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 50 s.

[14] Ústava č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, čl. 7 ods. 5

[15] ČENTÉŠ, J. a kol.: *Trestné právo procesné. Všeobecná časť*. Šamorín: Heuréka, 2016, 39-40 s.

[16] Právo na spravodlivý proces ústavne nie je vymedzené a definované, dá sa však odvodiť z ústavných dikcií zásady trestného stíhania len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom, práva na nezávislý a nestranný súd, práva na právnu pomoc v konaní pred súdom, práva na tlmočníka, práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, práva na verejne a ústne konanie, z prezumpcií neviny a práva na obhajobu. Dôkazom tohto tvrdenia sú napr. čl. 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 14 a čl. 15 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, v ktorých je ustanovený obsah práva na spravodlivý proces.

[17] IVOR, J., POLÁK, P., ZÁHORA, J.: *Trestné právo procesné I*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 50 s.

[18] ČENTÉŠ, J. a kol.: *Trestné právo procesné. Všeobecná časť*. Šamorín: Heuréka, 2016, 39 s.